

GAZETA TRANSILVANIEI.

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci., pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminecă 8 franci pe an.

Redacţia,
Tipografia şi Administraţia:
BRAŞOV, PIAŢA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 cor., Fără dus acasă pe an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 5 cor. Un număr 10 bani. Inserate: un şir peţit 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învală. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Sovinismul călcat pe coadă.

Ştim cât de inchipuit este sovinişmul maghiar. Ii place să se laude, că poporul unguresc este între cele dintâi din lume, că are virtuţi neîntrecute şi altele asemenea, atât de cunoscute acelor, cari urmăresc cu atenţiune manifestările vieţii publice maghiare.

Între însuşirile poporului maghiar ocupă loc negreşit *mândria* şi aceasta nu este derogător pentru un popor. Dar ceace e prost, ceace are urmări grave chiar şi în manifestările colective şi mai înalte ale vieţii poporului unguresc, este faptul, că sovinişmul a exagerat aceasta înclinare spre *mândrie*, a dus-o până la extrem, până la paroxism, iar jidovismul, care a pus mâna pe cea mai mare parte a presei, folosindu-se de aceasta slăbiciune a Maghiarilor, a îmbrăţişat-o cu bucurie, a răspândit-o prin presă, linguşindu-se Ungurilor şi câştigând astfel favoruri şi o poziţie favorabilă în ţară.

Aceasta *mândrie*, trecută acum în *fudulie* are, cum şm zis, urmări proaste, stricacioase chiar Maghiarilor însiş.

O durere cuprinde pe aceia din compatrioţii noştri, cari umblă prin străinătate şi văd, că nu li-se închină nimenea, că nu-i poartă nimenea pe palme, că nu-i încarcă cu laude etc. cum ar aştepta ei, poporul cel mai ales şi mai de frunte din lume, cum i-au asigurat de atâtea ori cărţile şi ziarele maghiare.

De câte ori nu cetim plângeri de-ale compatrioţilor noştri prin ziarele ungureşti, unde se vaieră, că străinătatea îi dezconzideră, că nu-i cunoaşte şi așa nu-i ştie preţul etc. punând întotdeauna vina pe duşmani — cari chipu am fi noi, naţionalită-

tile — că-i calomniază şi ponegresc pe nedreptul.

Toate acestea nu sunt în realitate altceva, decât *fructele nesănătoase ale fuduliei exagerate*. Străinătatea îi preţuieşte pe Unguri, ca şi pe alte popoare, intru cât merită să fie preţuiţi!

Un alt rău urmează din aceasta fudulie pentru raporturile dintre Maghiari şi noi, naţionalităţile. Maghiarul se ţine mai pe sus decât celelalte popoare şi de aci dispreţul lui şi îngâmfarea faţă de noi, un lucru care desigur nu contribuie la micşorarea abizului, ce există între Unguri şi popoarele nemaghiare.

Fudulia aceasta — repetim, că nutrită pe cale artificială — i-a făcut între altele pe Maghiari să nu se bucure de simpatii d. e. la Nemţi, pe cari prin ziarele lor îi hulesc şi batjocoresc zilnic şi faţă de cari ei se ţin superiori, punându-sealătura de Englezi şi din motivul, că în Europa chipu numai Englezii au o constituţie așa veche, ca ei, Maghiarii. Aceasta o auzi spunându-se de multe ori chiar de către învăţaţii unguri. Iarăşi un act de fudulie rară.

Ei bine, nu ne-ar importa mult aceste aberaţii ale compatrioţilor noştri, dacă ele nu ar avea influenţă şi asupra atitudinii în politică a poporului unguresc, sau mai bine zis, a corifeilor politici şi a tuturor acelor, cari fac opinia publică ungurească.

O emanaţiune a acestei fudulii este d. e. şi ideea fixă, că Ungaria este un stat naţional, şi nu poliglot, ideie fixă, care împiedecă mult pacea şi buna înţelegere între tetăţenii patriei noastre.

La credinţe de felul acesta a făcut aluziune deputatul sas, Rudolf Schuller, în discursul său ţinut la 9

August în cameră, relevat de noi eri, zicând între altele că:

„Opinia publică maghiară ar trebui să se elibereze de concepţia, care vede numai scopurile cele mai apropiate şi nu-şi bate capul cu altceva, ca şi când *n-ar trăi pe acest vechiu continent, ci în vre-un eliziu oarecare*.”

Şi în alt loc:

„De caracteristica vieţii noastre publice se ţine şi faptul, că din când în când se aud glasuri de acelea, cari nu voiesc să abandoneze credinţa, că totuşi în luptele ţării *va fi decisivă puterea sentimentelor şi nu pretenziunile minţii sănătoase*.”

Discursul deputatului Schuller se ocupă cu aberaţiile sovinişmului şi cu fructele lui cu privire la două mari chestiuni, anume, ce ar fi şi cum ar fi atunci când Ungaria ar deveni independentă? şi ce situaţii s-ar crea, când s-ar împlini visul soviniştilor, de-a avea Ungaria o armată proprie, naţională?

La ridicarea acestor pretenziuni, pe lângă alte conzideraţii, a contribuit în măsură mare şi fudulia soviniştilor sau cum zice Schuller, *închipuirea, că aici „trăim în un eliziu”*.

În răspunsurile, ce Schuller le dă la cele două întrebări, se cuprinde o lecţie severă pentru soviniştilor, sau cu alte cuvinte Schuller de astădată a călcat sovinişmul pe coadă.

Vom face în n-rul viitor câteva spicuri din aceste răspunsuri.

Camera. În cameră se continuă obstrucţiia. Săptămâna viitoare — cum anunţă „M-g” — nu vor fi decât două şedinţe, Miercuri şi Joi, fiind celelalte zile de sărbători catolice.

Un exemplu din cele multe. Cât de mult se nutreşte pe cale forţată şi falşă fudulia maghiară — despre care vorbim

în primarticolul de azi — ne arată şi pilda de mai jos.

Când meditam asupra acestei apariţii, găsim în „Ellenzék” de eri un articol cu titlul „Poporul unguresc şi pasărilor”, în care se arată, că poporul maghiar petrece cu atenţiune viaţa pasărilor şi manifestaţiile ei le fixează adeseori în proverbe. Aceasta n-ar fi nimic, cu toate că exemplele de proverbe, ce se înşiră în articol, ne conving, că alte popoare, între cari chiar poporul românesc, are cu mult mai agere şi multiple observaţii asupra vieţii pasărilor, fixate în proverbe, tradiţii şi legende.

Dar iată ce calambur cetim în şirele introductive ale articolului:

«Nu prea este pe faţa pământului un alt popor, care ar putea rivaliza cu poporul maghiar în observarea şi fixarea vieţii pasărilor».

Şi aceste şire pline de fudulie ferventă nu le scrie un scriitor obscur, ci savantul maghiar — Hermann Otto.

Poftim!

Disolvarea dietei croate. Din sorginte oficială se comunică următoarele: Cercurile guvernului ungar nu se ocupă cu disolvarea dietei croate. În ce priveşte poziţia banului Tomasić, acesta se bucură de toată încrederea monarhului şi a guvernului ungar, cari foruri aproabă întru toate politica banului.

Externe. Adunarea naţională portugheză a hotărât prin 123 voturi în contra 50 să aleagă preşedintele Republicii.

— După o depeşă trimisă de valiul din Ianina, mişcarea *bandelor albaneze* s'a stins aproape cu desăvârşire.

— Monitorul oficial bulgar publică un decret, prin care se fixează termenul alegerilor parlamentare pe ziua de 17 Oct. n.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Pe album.

Sărman album, eşti sclav al crudei soarte
De-a fi umplut cu versuri sunătoare.
Din mână 'n mână de-azi o să te poarte
Câte ceva să-ţi scrie fiecare!

Şi ce frumos erai tu în vitrină.
Cu pagini din albastrul cer desprins,
Când fericit în ceasul de hodină
Ţi le simţeau pe toate neatînse!

De-acum vor trece pline de valoare
Doar vorbele ce ţi le scriam noi, cruzii!
Plângând, răzând de-o vrajă oarecare
Vei fi supus capriciilor muzii!

„Şi mai târziu, uitat şi părăsit
Nelănţat ca o filosofie,
Vei sta necercetat şi prăfuit
Ca un volum de la Academie!

În linişte căta-vei să ghiceşti
Ce scris-am noi, şi neavând index
Vei fi silit întreg să te citeşti:
Şi bun şi prost, căci *dura lex sed lex!*

Dar după ani întregi de aşteptare
Stăpâna ta distrată va veni
Şi 'nvinsă de-a ei falsă nepăsare
Cu sficliune te va răsfoli!

Pe pagina, pe care-o poezie
Tot tânără şi blondă-o va avea,
Va picura o lacrimă târzie
Încununând, album, valoarea ta!

Simţind ce-avem în noi mai omenesc
Tu vei vedea ce sfântă ţi-e menirea,
Când sufletele noastre 'nbătrânesc
Tu le re'nvii cu vraja-ţi: *Amintirea*.

Paris 1911.

Alfred Moşoiu.

Literatura ziaristică.

De M. Strajan.

(Fine.)

Sunt felurite pasiuni şi interese egoiste, cari găsesc în presă un bun mijloc pentru îndestulirea lor, în dauna altora şi a societăţii întregi. Pentru-că libertatea presei este, cum zicea un mare filosof, o armă cu două tăişuri: de-o parte ea este privită, cu drept cuvânt, ca o supapă de siguranţă pentru multe nemulţumiri, cari, oprite fiind de a se exprima, ar face exploziune; de altă parte însă, libertatea presei trebuie privită ca o licenţă de a vinde venin, venin pentru minte şi pentru inimă. Pentru-că tot felul de idei se pot introduce în mintea mulţi-

mei fără cunoştinţă şi fără posibilitate de a judeca.

Presă poate deveni astfel un mijloc de corupţiune morală, o armă în mâna celor ce vreau să pescuiesc în apă turburată, în mâna demagogilor şi existenţelor catelinare, un fitil pentru revoluţiuni şi războaie civile.

În contra acestor rele sunt două mijloace: întâiu, impunerea prin lege a unor anumite condiţiuni de pregătiri pentru aceia, cari îşi aleg cariera ziaristică; a doua, oprirea anonimităţii şi pseudonimităţii, atât în presa politică cât şi în cea literară.

Este şi ciudat lucru. Ca să poţi exercita profesiunea de medic, de farmacist, de profesor, de judecător, de avocat ş. a., ţi-se cer diplome universitare şi trecerea prin grele probe de examen. Pentru a fi ziarist nu ţi-se cere nici o condiţiune. Unui profesor sau unui farmacist, când prin grele greşeli se găsesc nedestoinici şi nevrednici de profesiunea lor, li-se ia dreptul de a o exercita. Şi cu drept cuvânt; pentru-că unuia i-se încredinţează sănătatea şi viaţa morală a tinerimei, altuia sănătatea şi viaţa fizică a membrilor societăţii. Dar presa nu este oare şi ea un aşezământ de educaţiune, civică, morală şi intelectuală a publicului? Ea este chemată a forma şi a conduce opiniunea publică, a fi vestitorul primejdiilor şi

sfetnicul mijloacelor de apărare şi mântuire, pristavul ideilor mari şi isvorul de însufleţire şi entuziasm pentru înfăptuirea lor. Prin urmare, un birou de redacţiune a presei are acelaşi însemnătate, şi ar trebui deci să aibă şi aceiaşi răspundere ca o catedră de profesor, ca şi amvonul preotului predicator şi scaunul judecătorului. Şi răspunderea presei este cu atât mai mare, cu cât ea se adresează unui cerc de oameni mult mai întins.

Chiar în lupta partidelor politice, este trist obiceiul multor ziare de a nu face alegere între argumentele întrebuintate în contra adversarilor. Cele mai tari arme şi în aceste lupte sunt dreptatea şi adevărul faptelor espuse, şi urbanitatea în expunerea lor. Este falsă părerea, care am auzit-o chiar din gura unor oameni culţi, că un partid care ar întrebuinta numai asemenea arme şi-ar pierde aderenţii şi ar rămânea invins. Aceasta s-ar întâmpla numai unui partid, al cărui program nu are în vedere interesele generale ale statului. Puterea unui partid atârână dela adevărul şi dreptatea principiilor sale şi dela energia şi caracterul oamenilor cari îl compun. Iar personalităţile, însinuările şi invectivile nu pot decât să învenineze raporturile sociale şi să opăcească sau chiar să nimicească cele mai bune întreprinderi. În presă, ca şi în orice discuţiune trebuie să avem în vedere principiul de a fi dulci în espresuni, şi tari în argumente şi în a

Congregația com. Târnavei mici.

— Ședință furtunoasă —

— 10 Aug. c.

Intr'o extremă agitație a membrilor, cari au luat parte într'un număr neobicit de mare, s'a întrunit eri congregația com. Târnavei-mici la o ședință extraordinară. Membrii români, fiindcă au fost la ordinea zilei obiecte de interes special, n-au luat parte într'un număr mai mare. Dar prefectul și ciracii lui folosindu-se tocmai de momentul acesta, au vrut să comită o ilegalitate. Observând Românii intenția lor, au vrut să oprească lucrul acesta cu tot prețul iscându-se un zgomot infernal și un scandal nemaipomenit din cauza aceasta. Iată raportul scurt despre ședință:

Congregația se deschide la oarele 9, fiind de față la vre-o 180 de membrii, dar dintre aceia români numai trei: d-l Simion Căluțiu, dl Dr. Romul Boila și dl protopop Laurențiu Pascu. Prefectul Kemény Ákos prin o vorbire scurtă, în care desaproabă lupta inversunată a opoziției și se declară pe lângă reformele militare, deschide ședința.

La cuvântul imediat prezidentul partidului guvernamental Pekri și înaintează o propunere, în sensul căreia congregația comitatului Târnavei mici votează încredere guvernului și desaproabă obstrucția din parlament. Se ridică dl Dr. Romul Boila. Vorbirea lui e secundată de niște contraziceri vii și de un zgomot crescendo. Oratorul care la început a vorbit liniștit e scos din fire prin purtarea nereserioasă a membrilor maghiari și după ce s-a liniștit într'u câțva zgomot, face următoarea observare:

— Nu mă mir de ținuta d-voastră, căci comitatul acesta de 30 de ani e sluga plecată a tuturor guvernelor; aici sunt cei mai mari mameluci din toată țara. Oratorul n'a mai putut continua, toți au sărit de pe scaune, ca mușcați de șerpe și cu pumnii amenințatori s'au apropiat până la vorbitor strigând în gura mare: *Abuz! Abuz! În România. Cum vorbești să vorbești așa despre noi, etc. etc.* Dl Boila a așteptat până ce s-au liniștit domnii într'u câțva, iar după aceea a continuat astfel:

— Insuși dl prefect, care prezidează această adunare a fost până acuma membru la mai multe partide politice; petimpul așa numitel «rezistență națională» nicăiri nu erau prefecti dar aici la noi a fost și atunci. Aceasta e rușinea comitatului dar mai întâi e rușinea partidului său. Deci sunt silit să repet încă odată expresiunea folosită mai înainte: aici se află cei mai neputincioși mameluci din toată țara. Aici ca și mai înainte s'a născut un zgomot mare și fluierăturile, hui-

preierea faptelor. Cum zice proverbul, mai multe muște se prind cu o lingură de miere decât cu o bute de oțet.

Profesiunea de ziarist ar trebui regulată prin lege ca toate celelalte profesii. Dar ni-se va obiecta, că o lege, care ar impune ziaristului alte condițiuni decât responsabilitatea pentru abuzul libertății sale, ar fi în contra constituției. Ce e drept, constituția noastră, în România, prin §. 24 garantează tuturor libertatea de a comunica și publica ideile și opiniunile lor, prin viu graiu, prin scris și prin presă, fiecare fiind răspunzător de abuzul acestor libertăți, în cazurile prevăzute de dreptul penal... Și adaugă, că nici o lege excepțională nu se va putea înființa în această materie. Nu cere chiar nici autoritatea prealabilă a unei autorități pentru aparițiunea oricărei publicații.

Redactorul este responsabil. Bine. Dar această responsabilitate rămâne iluzorie, când ea se pune în sarcina unui biet girant, la spatele căruia se pot scrie cele mai subversive idei și cele mai nedrepte afirmațiuni și descalificări în contra cuiva. Intre oamenii săraci se va găsi totdeauna un girant, care să sufere pedeapsa pentru cele scrise de alții.

Dacă se găsește că ar fi anticonstituțional a cere unui publicist un anumit grad de cultură și o garanție morală, ca și unui profesor, ori altui profesionist,

dulele, strigătele de abzug nu mai aveau sfârșit.

Continuând dl Boila vorbirea sa, a fost mereu întrerupt. Au vorbit după el Sándor János, deputatul Sănmărtinului, Gyárfas Elemér, care a ținut parte la românii și Pálly Ferencz. Văzând ungurii că nu pot face nici o ilegalitate s-au mulțumit cu atâtea, ca să fie convocată o altă ședință, anume pentru desbaterea propunerii lui Pekri. Fiindcă nici aceasta nu a fost legală s'a ridicat dl Simion Căluțiu și prin o vorbire entuziastă a protestat împotriva acestei proceduri, respingând acuzele aduse la adresa românilor și aprobând vorbirea dlui Boila. În decursul vorbirii dlui Căluțiu asemenea s'a iscat o scenă furtunoasă. Viceșpanul comitatului Csató s'a ridicat de pe scaun și cu pumnii amenința pe vorbitor. Se ridică iarăși dl Boila și vrea să vorbească în chestie personală. Prefectul nu'i dă cuvânt căci s'a anunțat mai întâi la cuvânt Pataki, șeful koșutiștilor. Acesta spre mirarea tuturor se declară împotriva obstrucției și primește propunerea ultimă a lui Pekri. Vorbind dl Boila în chestie personală, de patru ori îl face atent prefectul, că îi detrage cuvântul.

Se înțelege că s'a primit propunerea dlui Pekri, respingându-se propunerile dlor Boila și Gyárfas.

Sănceful o comună pur românească a pretins se poată purta protocoalele în limba română. Rugarea se respinge pentru niște formalități.

În 21 a lunii acesteia iarăși va fi ședință pentru desbaterea propunerii prime a lui Pekri.

Cor.

Vlaicu în Blaj.

„Unirea” apreciind la loc de frunte șborul inginerului A. Vlaicu, proiectat la adunarea «Asociațiunii» din Blaj, scrie următoarele:

Anunțăm cetitorilor noștri o mare bucurie. Vlaicu, vestitul aviator român, care și până acum, si-a asigurat un renume statornic, între triumfătorii aviațiunii, ne-a făcut deosebită plăcere de a ne cerceta înainte cu două zile, în tovărășia poetului Goga, împărțându-ne, că din prilejul sărbătorilor jubilarie ale Asociațiunii are de gând să-și încerce în Blaj noul său aparat monoplan, pe care l'a terminat acum. Credem, că știrea aceasta va fi întâmpinată cu aceeași expresie de bucurie, cu care am primit-o noi blăjenii.

Sărbătorile culturale ce se vor aranja la noi, vor câștiga îndoit. Alături de triumful și de serbarea jubilară a celei mai înalte instituții culturale a noastre, vine biruitorul

atunci trebuie oprită prin lege anonimitatea. Atunci ori cine ar voi să scrie ceva pentru public, s'ar gândi la urmări înainte de a semna precum se gândește în societate înainte de a vorbi. Atunci n-am mai vedea în jurnale pe fiecare zi însinuări și insulte, ca în crâșme, pe cari autorii lor se rușinează, sau se tem a le semna. Atunci s'ar observa în presă cel puțin atâtea cuviință și urbanitate, câtă se observă în societate.

Dacă anonimitatea ar putea scuti cel puțin de amende și închisori pe autorii articolelor incriminate, în statele cu o cărmuire nedreaptă ca Ungaria; dar nici acolo anonimitatea nu folosește nimic, pentru-că pedepsele de astfel de articole tot le suferă redacțiunea, sau acei ce iau asupra-le răspunderea lor.

Pedepsele în contra anonimității s'ar părea o restricțiune a libertății de presă mai aspră decât ar fi cautiunea materială, desființată în România prin constituțiune. Dar această restricțiune n-ar contrazice într'u nimic ideii de libertate, luată în adevăratul ei înțeles. Pentru-că libertatea, ca să merite acest nume, trebuie să respecte, onoarea și drepturile altora. Altfel ea degenează în desfrâu, și duce la dezordine, anarhie, care e mai rea decât despotismul.

văzduhului, cel dintâiu aviator român să planeze în regiuni înalte, încununând cu o coroană de învingere ni-zuințele noastre culturale....

Pe istoricul câmp al Libertății cu prilejul serbărilor jubilarie, vom avea fericirea să vedem triumful celei mai desăvârșite invenții românești. Acolo, unde miile de oameni juraseră sub cerul lui Dumnezeu, că nu vor mai răbda jugul sclăviei, Vlaicu se va ridica în slavă ca un vultur biruitor, ce plutește peste micile mizerii ale vieții de toate zilele. Și strămoșii noștri, cari se odihnesc în cimiterul de lângă Bisericuța, vor încerca un fior de emoție, din fundul gropii lor povărnite. E cea mai frumoasă încununare ce ne putem închipui pentru serbările culturale din ajun.

Serbările culturale din Teaca.

Teaca, 8 August c.

În 6 n. l. c. despărțământul »Asociațiunii Teaca precum și cercul cu comitet filial pentru fond de teatru s'a ținut adunările generale din anul acesta — în școala gr. cat. din orașul Teaca.

Este datorica noastră morală să remarcăm și relevăm ostenețele laudabile ale bărbaților, cari sunt în fruntea acestui despărțământ al »Asociațiunii«, căci deși acest despărțământ s'a constituit numai în anul mai proaspăt, pe terenul redeștării poporului din acelea 23 comune aparținătoare acestui cerc — s'a făcut mult.

Adunarea despărțământului »Asociațiunii«.

La oarele 3 p. m. președintele »Asociațiunii« din desp. Teaca Dr. Eugen Bran advocat, într'o vorbire aleasă și entuziastă deschide adunarea a II-a generală a despărțământului în fața unui public nu prea numărös, constătător cu deosebire din preoți, învățători și câți-va tineri studenți și țărani din loc. Nu pot să zic, că lipsa de interes să fie cauza puținului public, ci mai mult împrejurarea aceea, că a fost prevăzută un timp foarte nefavorabil.

Președintele în vorbirea sa arată ce este »Asociațiunea«, ce este menirea ei, și la loc foarte potrivit face istoricul înființării »Asociațiunii« noastre.

Finește vorbirea cu un salut frățesc, dându-și expresia sentimentelor sale de bucurie, căci »Asociațiunea« cea mai puternică fortăreață culturală se află în plăcuta situație de a-și putea serba jubileul de o jumătate de veac dela existența ei.

Invitând On. public la o activitate mai intensivă, declară adunarea de deschisă.

După vorbirea de deschidere a urmat citirea rapoartelor din partea secretarului despărț. D-l Nicolae Aron, protopop în Teaca, a casariului Dr. Ioan Vescan, adv. în Teaca.

După citirea rapoartelor obicinuite, cari s'au primit, s'au încasat taxe dela membrii vechi și taxe dela membrii noi, ce s'au înscris.

Alegându-se doi delegați pentru jubileul de 50 ani, ce se va ține la Blaj, în persoana d-lui Dr. E. Bran și vice-protopopului Hosszu din Mlaș, s'a trecut la adunarea ordinară a cercului Teaca a »Societății teatrale române din Ungaria«.

Adunarea Soc. teatrale.

După deschiderea acestei adunări și după citirea rapoartelor, se scoate în relief, că activitatea acestei societăți în anul acesta s'a restrâns mai mult numai la conducerea ei administrativă. Și că pe terenul acesteia nu s'a putut arăta ceva rezultate, se explică prin aceea, că conducătorii acestui comitet filial, fiind tot-odată și conducătorii despărțământului »Asociațiunii«, au fost necesități a se pune în serviciul uneia numai.

Au fost în serviciul »Asociațiunii«, căci la ținerea celor 69 prelegeri popo-

rale afară de vice-protopopul Hosszu din Mlaș și preotul Chibulculean din Cozma nu le-a stat nimenea în ajutor.

Drept aceea pentru ca anul viitor să fie rodnic și pentru Societatea teatrală face propunerea că: pentru înlesnirea sarcinii comitetului, pentru a putea lucra în interesul societății teatrale din acest cerc să se anunțe și alți prelegători pentru prelegerile populare din viitor. Propunerea neobositului protopop N. Aron a aflat răsunet, căci On. preoți, învățători și studenți iuriști, cari au fost de față, au luat angajamentul de-a ține prelegeri din diferite ramuri pentru popor. În felul acesta sarcina bărbaților harnici, cari sunt în fruntea acestui cerc, pe viitor va fi micșorată și se sperază că în viitor și Societatea teatrală va raporta despre o activitate laudabilă, ca acelei a despărțământului »Asociațiunii«.

Se aleg doi delegați și pentru reprezentarea la jubileul de 50 ani al »Asociațiunii« în persoana d-lor Pintea, preot în Ocna și Chibulculean, preot în Cozma.

În urmă președintele îndemnând se înscrie și alți membri, încheie ședința.

În cuvântarea de încheiere face apela tuturor, pentru solidaritate, căci fără încheierea rândurilor nimic nu putem face pentru emanciparea poporului înapoiat din aceste părți.

Producțiunea teatrală.

În sfârșit ca o adevărată cunună a serbărilor ni-s'a înfățișat sara zilei 6 August, când pe lângă asistența unui public destul de frumos, a urmat reprezentarea teatrală.

S'a predat piesa teatrală »Paracletul«, operetă într'un act de V. Alecsandri.

Diletanții: d-șoara Zoia Vitez, d-l Ioan Harșa, student la conservatorul din Viena și d-l Iuliu Miclea teolog de Ungvár, prin predarea rolurilor atât de reușite au stors admirația tuturor și au fost îndelung aplaudați.

Și mai mult a fost aplaudat d-nul Constantin Calmușky, care fiind cu trupul Bârsan la Rodna-Bistrița, a fost chemat la Teaca, pentru a procura și celor din Teaca și jur câte-va clipe de desfătare sufletească. Cu o vădită atențiune-au fost urmărite toate mișcărilor sale și declamațiunile interesante și hazlii au fost viu aplaudate.

Cam pe la oarele 11 după producțiune s'a început jocul și a durat într'o vie animație și cu multă veselie până în zorile zilei următoare.

Mihail Hurducaciu.

Dela cursurile de vară din Vălenii.

— Spiritul german și valoarea lui etică. — Spiritul german și Românii. — Literatura germană. —

— Două conferințe ale d-lui profesor universitar Simion Măndrescu. —

Vălenii de Munte, la 26 Iul. v.

II.

În a doua conferință d-nul Măndrescu a tractat despre istoria literaturii germane, atât cât e indispensabil să cunoască ori-ce om cult — neîngăduindu-i timpul să se aprofundeze în vastul câmp al celei bogate literaturi. D-nul Xenopol a dovedit cauza unității noastre de limbă, nu însă și Germanii se pot bucura de acest avantaj. Și tocmai acest avantaj — că n-au o limbă unitară, ci dialecte — trei mai ales foarte deosebite — a adus cu sine folosul enorm ce se poate scoate din aceste dialecte. Dialectele își au formele lor particulare vii, veșnice izvoare de bogăție pentru limbă, deschizându-se căi nouă de compunere și sintetizare a cuvintelor.

În istoria literaturii germane deosebim trei perioade: perioada limbii formate din dialectul părților sudice, conținând multe elemente din dialectul limbii părților din mijlocul Germaniei, mai puțin din părțile nordice — a durat până la anul 1000; perioada limbii constătătoare în cea mai mare parte din elementele dialectale ale părților din mijloc — până la Luther; a treia e perioada limbii literare statorită de Luther și rămasă până azi.

Germanii își numesc literatura națională: Geschichte der Nationalliteratur, pentru-că are baze adânci în spiritul poporului german, de unde literaturii au căluse motive de inspirație nepieritoare, dând naștere acelei bogate literaturi. Cele dintâi produse literare sunt de natură bisericască și războinică, formând epoca creștino-germană, care a produs o zgudire în spiritul german, unificându-l cu credințele nouă religioase, — odată înrădăcinat, acest spirit nou, a continuat și și-a manifestat toată tăria în epoca de mijloc sau cavalerescă. Frumusețea și înălțimea spiritului acestei epoci și-au găsit întru chipare în Goethe.

Odată formată individualitatea poporului german și manifestată și în literatură, nu se mai putea teme de influențele străine, cari, în o astfel de împrejurare, sunt chiar necesare pentru a o nobilita și mai mult. Astfel un îndemn puternic spre cultivarea lirice, epice populare, a răsărit numai încălzindu-se la scările culturii franceze din această epocă a cavalerismului. Și poezia germană ivită atunci e cu mult mai adâncă, fiind-că cuprinde întreg sufletul german, pe când cea franceză e mai ușoară, chiar mai ușuratică.

Caracteristica poeziei lirice o reprezentau Minnesängerii, cari cântau iubirea tainică a cavalerilor, dorul adânc după o ființă iubită: fie femeie, fie o persoană divină ca Preacurata Fecioară, fie un suveran. Ei cântau păsările și durerile cavalerilor neștiutori de carte, fără să se strecoare o nuanță de servilism, ci preamărau d. p. pe suveran pentru binele adus poporului, pentru legătura strânsă ce o păstrează cu acesta. Paralel cu poezia lirică înflorea epica populară: Niebelungenlied și Gudrun, greu de tălcut, ne face să așezăm pentru aceste creațiuni pe poporul german alături de cel grec, care, singur a avut o poezie populară atât de renumită.

Epoca ce urmează Minnesängerilor ajunge în mâinile Meistersängerilor, cari o scot în evidență stingând focul viu de inspirație al celor dintâi. E epoca de groaznică decadere, când nu se mai produce nimic de însemnătate, când învățați francezi și englezi tăgăduiau chiar naționalitatea germană, și durează până în v. al 18-lea. Un spirit nou, o mișcare literară pornită prin încercări uriașe își ia avânt să scoată pe Germanii din nenorocita stare — o mișcare a tinerimii adânc jignite în sentimentele ei naționale de grelele acuze ale străinilor, și cu tot avântul cel-l dă tineretului s-au pus pe muncă regeneratoare. Un clasic exemplu decât poate să îndeplinească o tinerime conștientă! La 24 de ani Klopstock a scris *Mesiada*, pe care lumea o cetea plângând; la 23 Goethe despre Werther, la 19 Schiller »Die Räuber«.

Profesori universitari în sec. al 18-lea își anunțau cursurile de știință în limba germană — ceea ce se părea o imposibilitate. Au trebuit să rupă cu trecutul tradițional învingând piedeci enorme la Germanii, cari întreaga lor viață o rânduiau după tradiții, după cultura seculară. Deschizându-le ochii studenților cum se lucrează în Franța, mână în mână, cu o răvnă uimitoare, profesori și studenți au început să introducă o nouă viață. Lessing introna rațiunea, critica nemiloasă. Alții îndemneau să se ia ca modele în literatura germană operele literaturii engleze, fiind mai înrudiți cu Englezii, decât cu popoarele romane. Sufletul acestei mișcări naționale sunt Haman și Herder, cari predicau să se nizuiască toți cei de un neam să-și albe comorile lor naționale, să nu mai fie sclavii literaturilor străine. Direcția aceasta »Sturm und Drang« a cucerit pe toți scriitorii sec. al 18-lea, mai ales dela 70—80. Academia din Berlin nu mai scoate acte în franțuzeste ca până atunci.

Marii conducători ai culturii poporului german au îndemnat ca să se deschidă căi pentru influențele străine. Schiller și Goethe au desăvârșit contopirea spiritului creștin-german cu clasicismul. »Faust« este un fruct al acestei contopiri. Operele acestor doi bărbați geniali trebuie adăncite de orice critic. Numai cunoscând literatura germană a acestui secol atât de înrădăcinată în sufletul poporului, poate prețui un critic o literatură ca a noastră ardeleană atât de viguroasă, cu izvoare atât de limpezi și inviorătoare, din cari să ne adăpăm cu toții. Pentru mine *Nunta Zamferei*, *Cântecul Fusului*, *Oltul* sunt mai prețioase decât toate literaturile. O mișcare națională cu suflet curat românesc duce spre o adevărată cultură. O mișcare națională s-a pornit aici, sprînjiniți-o toți și un suflet va bate pentru toți Români.

Ioan Poienaru.

Recomandăm magazinul nostru ca cel mai estin și mai solid; avem toate obiectele de modă pentru dame și domni, prețtim costume în timpul cel mai scurt. Cel mai mare asortiment în lingerie și confecțiune. — Frații Simcy.

ȘTIRI.

— 30 Iulie v.

Din Vălenii de munte ni-se scrie: Insufletea conferințe ale d-nului prof. Măndrescu, despre care vă raportează, spuse cu o căldură și o convingere uimitoare ne-au captivat pe toți. Seninul conferințar a fost răsplătit cu aplauze nesfârșite. La sfârșitul conferinței a doua l-am petrecut la gară, unde până la plecarea trenului s-au intonat de ascultătorii cursurilor imnuri naționale, mulțumindu-i din inimă pentru expunerea viguroasă a cursului d-sale. Înainte de a pleca trenul ne-a spus câteva cuvinte, cari vor rămânea la inima fiecărui tânăr: »Noi bătrânii trăim numai prin tineri și ni-se umple inima de mulțămire, când vedem tineretea însufletită pentru idealurile ce i le-am dezvăluit. Să trăiți și la anu cu bine!« — La 1 August v. se plănuește o frumoasă excursie în părțile Buzăului. Atunci se închid și cursurile. Escursii și serbări avem în fiecare săptămână. — I. P.

Scandal. Ni se scrie: Nu-i primul, dar la tot cazul nici cel din urmă acest fapt, care de atâtea ori se repetă pe străzile Brașovului. Aseară pe la 10 oare trei domni, cari se întorceau de la promenadă spre casă, au fost oprți în loc de o ceată de derbedei, și anume chiar în strada *Prundului*, stradă principală, unde, ce e mai mult, se află și o expozitură de poliție. O lume întreagă atrăsese larma acestui scandal, care era aproape să ajungă la cuțite. Dacă, din norocire, respectivii domni, nu le întorceau spatele la timp, era de temut chiar și vărsare de sânge, căci abia un moment trecu de la depărtarea dâșilor, și sosirea unei trăsuri, — tixită cu o altă droaie de bătași, ortaci ai celor de sus, — era să aprindă din nou focul. Norocul a fost, că respectivii domni se cam depărtaseră, așa că nu mai puteau fi ajunși de ceata voinicșilor de noapte.

Nu m-aș mira atât, dacă acest scandal s-ar fi petrecut prin întunecimea străzilor din Schei, unde poți să mori și de trei ori, până-ți vine poliția într-ajutor; dar cazul de față a avut loc, — cum am spus — într-o stradă, în care pentru liniște și siguranța orașenilor, este situată și o expozitură de poliție! Ce făceau oare polițiștii în vremea aceea? Atragem atenția prefectului de poliție asupra astorfel de cazuri, cari numai de laudă nu pot fi.

Aviz! Pentru orientarea onor. public din cerc anuntăm, că »Bistrițiana« a deschis în Beclean o filială, care se va ocupa cu tot soiul de afaceri de bancă ca și centrala. Bistrița, la 1 August 1911. — Direcțiunea Institutului de credit și economii »Bistrițiana«. Valeriu Poruțiu, director esec.

Curs pentru stupărit. Ministerul reg. ung. de agricultură organizează începând cu 15 Oct. n. un curs de doi ani de stupărit la stupina statului din Godöllö pentru tineri economi, cari au împlinit 16 ani ai etății și n-au trecut de 35 ani. Petițiile inzestrate cu un timbru de 1 cor. sunt a-se așterne ministeriului de agricultură până la finele lunii Septemvrie. Amănunte se pot afla la inspectoratul reg. ung. școlar din Brașov, strada Sf. Ioan nr. 25.

Urmările grevel din Londra. După știri din Londra s'au întâmplat alaltă-eri mari disordini la docurile East India; poliția a șarjat de mai multe-ori și au fost mai multe persoane rănite. Situația a devenit foarte gravă: cheurile sunt împiedecate de mărțuri și mai cu seamă de proviziuni, de merinde de tot felul cari se putrezesc. Străzile sunt pline de o mulțime îndârjită, care oprește și răstoarnă toate camioanele de mărțuri și poliția e neputincioasă. Proviziunile de benzină scăzând foarte mult, societățile de omnibusuri și de taximetre vor fi silit să suspende circulația trăsurilor, după două zile. Se asigură, că în curând Londra va duce lipsă de carne, zarzavaturi și de fructe.

Despre executarea asasinului Szalma Istvan, care a avut loc eri dimineața în Seghedin, se comunică următoarele amănunte: Ucigașul a dormit liniștit până la oarele 3 dimineața, apoi s-a sculat și a fumat vre-o 35 cigarete până la 7 oare

dimineața, când s-a prezentat preotul în celulă. La invitarea preotului ucigașul a rostit o scurtă rugăciune apoi a fost dus în curtea închisorii, unde i s-a cetit sentința. După aceasta procurorul Herbay l-a predat pe Szalma în mâinile călăului Bali. Szalma l-a rugat pe Bali să-l eșecute lute. Călăul i-a răspuns să fie numai liniștit. În momentul, când i s-a pus în jurul gâtului ștreangul, Szalma a strigat: Voiu fi curajos. Eșecutarea a urmat fără alt incident. La oarele 7 și 15 m. călăul a anunțat, că sentința a fost eșecutată.

Concert. »Reuniunea română de cântări din Hațeg« invită cu toată stima la concertul ce-l va aranja, cu binevoitorul concurs al d-șoarelor Florica Teodosiu, Roma Ciuciu și Florica Ciuciu, Sâmbătă, în 6/19 August 1911 (Sârb. Schimbarea la față), în sala cea mare a hotelului »Mielul de aur« din loc. După concertul constă-tor din 8 puncte urmează dans. Inceputul la 9 oare seara.

Accidentul unui balon. Balonul »Magdeburg« a căzut alaltăeri dela o înălțime de 600 de metri, un pasager a fost grav rănit. Se presupune că căldura a făcut să se dilateze gazul într-atâta, încât pânza balonului a pleznit.

În sala sau grădina otelului Coroană au loc seară de seară concerte militare. Mâne între oarele 11 și 12 a. m. va concerta de-asemena orchestra militară.

Un candidat de avocat cu praxă pe lângă condițiuni favorabile află aplicare imediat în cancelaria mea. Co hal m, 12 August 1911. Dr. George Drimba, avocat.

Local de întâlnire pentru Români din Brașov este restaurantul *Suciu*, aflător în cel mai frumos loc al Brașovului, pe promenada de jos, lângă stațiunea tramvaiului. Aviz Românilor călători prin Brașov.

Restaurantul *Suciu* are o bucătărie excelentă și beuturile cele mai bune și cu prețuri ieftine.

În fiecare seară cântă un taraf de lăutari.

De la gimnaziul din Blaj.

— Înștiințare pe anul 1911/12. —

Anul școlar 1911/12 se va începe la gimnaziul superior gr. cat. din Blaj (Balázsfalva), în 1 Septemvrie st. n. 1911.

Joi în 31 August 1911, dela 9 oare a. m. se vor ținea examene corigente și suplinoitoare, precum și examene de primire cu elevii cari vin dela școli civile, ori cu elevii, cari doresc să între în cl. I. gimnazială, și n-au testimoniu de pe clasa a IV-a populară.

Vineri, Sâmbătă și Duminecă în 1—3 Septemvrie a. c. se vor face înscrierile. Vineri se vor primi elevii, din cl. I și cl. II—VIII, cari au studiat și în 1910/911 la acest gimnaziu; Sâmbătă și Duminecă apoi alții, cari vor veni dela școli medii din patrie.

1. Fiecare elev se va prezenta la înscriere, cu testimoniu al anului 1910/911, chiar și acela, care a studiat la acest gimnaziu.

2. Elevii, cari vin primadată la înscriere, se vor înfățișa la directorul cu părinții, ori tutorii lor; vor aduce pe lângă testimoniu de pe 1910/11, carte de botez, și dacă au trecut 12 ani, certificat dela medic, că sunt revaccinați (oltuiți a doua oară).

3. În clasa I se vor primi elevii dela 9—12 ani; asupra primirei acolora, cari au trecut de 12 ani, va decide conferința profesorală.

4. Elevii, cari în 1910/11 n-au umblat la școală, au să arete cauza pentru care au absentat.

5. Elevii sunt obligați a se provedea cu toate cărțile de lipsă, și sunt oprți de a-și cumpăra cărți învechite, ori cărți scoase din folosință.

6. Cu ocaziunea înscrierii, e dator a plăti fiecare o taxă de 6 (șase) coroane, iar cei ce vin primadată, de 12 (douăsprezece) coroane. Dela taxa aceasta nu se dispensează nici un elev. Sunt datori apoi a plăti didactur anual, cei din clasele I—IV câte 38 coroane, iar cei din clasele V—VIII câte 50 coroane, în 2 rate egale, o rată la înscriere, cealaltă până în luna Februar; se poate solvi însă și întreg didacturul cu ocaziunea înscrierii.

Dela solvirea didacturului pot cere scutire elevii săraci cu purtare bună și cu progres cel puțin bun. Cererile pentru scutire, trebuie aduse înaintate direcțiunii, în zilele prime (1—4 Septembrie și 1—3 Februarie) ale fiecărui semestru; cele sosite mai târziu nu vor fi luate în seamă, asemenea nici acelea, cari nu vor fi însoțite de atestat de paupertate.

Taxele și didacturul, sunt de a se plăti la înscriere cassarului, care va fi lângă director. Chitanțele despre plățile, le vor păstra elevii și preda profesorilor de clase, în cele dintâi ore de prelegere.

7. În 4 Septemvrie, dimineața la 6 oare 45 minute, elevii se vor aduna în clase, de aici vor pleca la biserică, pentru a asculta sf. liturgie, după care se vor ceti legile școlastice, și la 9 oare se vor începe prelegerile.

Balázsfalva (Blaj), 10 Aug. 1911.

Diracțiunea gimnazială.

Diverse.

Cranile Românilor. D-l Eugène Pittard cercetează de mai mulți ani colecții de crani românești. Până-acuma cercetase o sută patruzeci; de data asta publică, în »Buletinul soc. române de științe rezultatul cercetării a încă o sută de tigve de călugări păstrate la mănăstirea Neamțului.

Tigvele stau într-o boltă sub bisericuța lui Alexandru cel Bun, în jurul căreia e ținutul. Unele crani stau în cutii cu geamuri, altele puse pe rafturi. Oasele celelalte sunt în niște bolți.

Arhimandritul încredințează că tigvele sunt numai de Români, din Moldova, din Muntenia și din Basarabia. E pentru fiecare craniu câte o cărămidă cu numele mortului pe ea și cu data morței, vârsta etc.

Mai de-amănuntul a cercetat 30 de crani. Cel mai vechiu e din 1704 și cel mai nou din 1865.

Din toate cercetările de până-acuma ale d-sale, ese că în România sunt rari craniile zise dolihocetale, adică lungi și că mai multe sunt subdolihocetale adică de lungime potrivită.

Firește craniile cele mai multe sunt cele scurte: brahicefale sau aproape de această formă.

Asemănând craniile de bărbați cu cele de femei (dela Văratec și Agapia) d-l Pittard a găsit că la bărbați craniile scurte sunt 70%, iar la femei, mult mai număroase 84%. Luând mijlocia tuturor craniilor cercetate (240), bărbătești și femești la un loc, a găsit că mijlocia dă crani brahicefale. Deci Români după aceste cercetări s-ar clasifica, dacă nu printre rasele brahicefale, dar măcar foarte aproape de ele.

Prognastismul e rar la Români: e abia de 7.4%, iar craniile ostognate sunt 51.8%. Deci Români nu sunt botoși, adică n-au fălcile și gura scoase înainte.

Femeile sunt și mai ortognate decât bărbații.

Încăperea mijlocie a craniilor dela Neamț (după metoda aproximativă a lui Manouvrier) este de 1573 c. c. 7; a celor dela Căcoș (Dobrogea) de 1561 c. c., a celor dela Iași (Institutul anatomic) de 1610 c. c.

Împărțind cele 100 de crani dela Neamț în grupa de câte 10, a găsit la grupa întâia, încăperea de 1631 c. c. și la grupa a 6-a tot atâta, la celelalte mai puțin. Cea mai mică încăperea a fost a grupei a 4-a, cu 1516 c. c.

Mijlocia încăperei craniilor românești este mai mare decât a celor svitseriene din Valais.

Imprejurările au făcut ca d-nul Pittard să cerceteze mai numai craniile de Români moldoveni; deci rămâne de văzut, dacă se vor deosebi mult de acestea, cele muntenești.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 12 Aug. Iulie. Comitetul organizator al dezbaterilor o poziției a ținut eri după amiază o ședință și după o scurtă conferință a hotărât să nu permită săptămâna viitoare nici un discurs.

Proprietară:

Văd. Elena Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor resp. Ioan Spuderoa

Făina lactată
NESTLÉ

Este dovedită după o lungă experiență, ca foarte bună pentru copii sănătoși și bolnavi cât și pentru bolnavii de stomac. Impedică și înlătură vărsăturile, diareea, catarul intestinelor — Broșura »Ingrijirea Copiilor« se poate avea gratuit de la
NESTLÉ, Viena I. Biberstrasse 11

Cruțați și vă încercați norocul fără margini!..

Fiecare loz câștigă necondiționat!.. Câștigurile se plătesc imediat!..

Tragerile și câștigurile sunt chezașuite din partea visteriei statului!..

De 500.000 cor.

va fi câștigul principal, care se va sorți la tragerea din 25 August 1911 a lozurilor dela Banca Hipotecară Ungară!..

VĂ ÎNVITĂM cu toată onoarea a cumpăra cel puțin o bucată două din lozurile acestea de prima bonitate, cari prezintă necondiționat cel mai bun sistem de păstrare combinat cu celea mai extraordinare sanse de câștig fără de nici un risic și fără a perde un ban măcar!..

Pentru a înlezni ori cui cumpărarea acestor lozuri, le vindem și pe rate lunare și anume de prezent pe: 35 rate de câte 6 cor.

NB. Aceluia, care ne trimite primele 3 rate de odată, îi cvităm a 4-a rată gratuit!..

Deja după achitarea ratei prime participă fiecare cumpărător la joc, iar câștigul este în întregime al lui. Cu plăcere trimitem oricui prospectul cu explicările necesare. Binevoii a ne trimite adresa corectă.

6 trageri în fiecare an!..

25 Feb., 25 Apr., 25 Iun., 25 Aug., 25 Oct. și 27 Dec., în decursul cărora se trag la sorți peste 2 și 2 și 1/2 Milioane cor. DURATA JOCULUI este încă șca 48 de ani, în care restimp se imparte proprietarilor de lozuri suma considerabilă de cca 130 de MILIOANE coroame.

ACELAȘ NUMĂR POATE CÎȘTIGA DE MAI MULTE ORI!..

Lista oficioasă de trageri se trimite după fiecare tragere punctual!

Cu ocaziunea aceasta notăm, că câștigul principal dela tragerea ultimă din 26 Iunie a.c. în sumă de cor. 100.000 s-a solvit deja fericitului posesor al lozului Seria 950. Nr. 9.

Comandele sunt a se adresa pe couponul dela mandatul poștal către

Ustredna banka uc. spol.

Budapest, V. Sas utca 24 sz.

Nr. 12712—911.

Publicațiune.

Având în vedere că ne amenință pericolul „Holerei“, dispunem în privința negoțierii cu victualii sau mijloace de trai precum și a altor articole de gustat, următoarele:

1) Orice soi de poame: (pere, mere, cireșe, vișine, fragi, mure, afine, persece, struguri etc.) se poate vinde numai dacă poamele sunt coapte, iară vasul din care se vinde este curat și peste acesta acoperit sau cu organtin sau cu fil alb și curat sau cu o împletitură de sârmă.

Poame necoapte sau rescoapte și poame, cari se vând din vase necurate sau poame care nu s ferite de muște și de praf, se consideră de nesănătoase se confiscă și se nimicesc.

Pepenii nu e iertat a-i vinde tăiați.

Poame, cari sunt menite de a fi puse pe iarnă așadară menite de a fi fierse, cari prin urmare pot fi și necoapte — trebuie să poarte inscripția: „necoapte, menite de a fi fierse“.

Zaharicale și prăjituri zaharisite, succuri de poame și sirupuri nu e permis a le oferi spre vânzare decât numai din vase acoperite și perfect curate. — Vanzătorii inșiși trebuie să poarte haine curate și să-și țină mâinile curate. — Obiectele de consumat, ce se oferesc în confetării, în cafenele, în hoteluri și în restaurante trebuie să fie bine ocrotite și ferite de muște și de praf. — Zahărul menit de a fi folosit în cafea, pânea și orice alte prăjituri pot fi prezentate pe masă numai în tuculețe de hârtie — fagurii de miere pot fi oferite spre vânzare numai acoperiți cu fil sau organtin.

3) Cornuri, jimble, pâne tăiate — fie în piață, fie în brutării sau în

alte localuri — nu e permis a se vinde decât de pe locuri așternute cu măsaie sau pânzături curate sau din coșulețe curate îmbrăcate cu organtin curat.

4) Lapte și produse de lăptărie nu e permis a le vinde decât numai în vase curate și bine astupate.

5) Toate mărfurile de carne și de cărnățarie — atât în locale de negoț cât și în ospătărie — trebuie bine ferite de murdărie.

6) Zarzavatul nu poate fi oferit spre vânzare, decât numai din coșuri curate și nu e permis să-l speli în apă curgătoare, nici în părăe nici în lacuri.

7) Pește provenit din ținuturi infectate de hol'eră, se poate pune în vânzare numai, dacă înainte de a-l pune în vânzare, speli peștele cu apă caldă, îl desfaci în apă fiartă și îl speli. — Tot așa are a se procedea și cu straietele, cu care a fost acoperit peștele mort în decursul transportului (Nrii: 6016/911 Vicespan și 139163/910 Nr. ordinul ministrului de interne).

8) Oricine calcă aceste dispozițiuni sau care nu le observă va fi pedepsit cu pedeapsă în bani până la 500 cor. sau cu arest corăspunzător.

Brassó, în 19 Iulie 1911.

Magistratul orașenesc.

Csödtömeggeladási hirdetmény!

Alulirott csödtömeggondnok ezennel közhirrre teszi, hogy a csödválasztmányidevonatkozó határozata, valamint a brassói kir. törvényszéknek mint csödbírósnak 6072/1911 P. sz. kiküldő végzése értelmében nyilvános birói árverés útján fognak eladatni a vb. Lusztig és Weisz brassói bej. cég csödtömegéhez tartozó butorok u. m: vas és fa ágyak, székek, asztalok, szekrények, matra-

czok, függönyek, át és át nem huzott pamlagok stbiböl alló ingóságok.

Az árverés helye: Brassó, kapu utca 40 szám hátul az udvarban.

Ideje: folyó évi augusztus hó 18 án és következő napjai, kezdete d. e. 1/2 10 óra és folytatlag d. u. 3 óra.

A fentérintett ingóságok darabonként fognak eladatni, s csak a mennyiben egyes tárgyak egy garnitúrát képeznek, és tömeggondnok ehhez hozzájárul, fognak azok garnitúránként csoportosítva árverés alá bocsájtani.

Arverelőkh tartoznak a vételárát készpénzben azonnal kifizetni, s a mennyiben ezt nem tennék, az illető tárgyra megejtett árverés azonnal hatálytalannak fog tekintetni, s arra azonnal új árverés tartatik, az illető árverelő pedig a további árverésből kizáratik.

Árverési vevő tartozik a megvett tárgyat lehetőleg azonnal el szállítatni, de legkésőbb 48 ora alatt az árverés megtartásától számítva, a leütés pillanatától kezdve azonban sem alulirott tömeggondnok, sem pedig a csödtömeg az eladott tárgyért szavatossággal nem tartozik.

Az árverésre kerüő ingóságok az árverés előtt és illetve a mai naptól kezdve alulirott tömeggondnok közbenjövetele mellett, naponként d. e. 8 és 1/2 10 óra között, d. e. pedig 2—3 óra között, valamint az árverés napján és folyamata alatt, érdeklődők által megtekinthetők, azonban sem a tömeg gondnok, sem a csödválasztmány illetve a csödtömeg a tárgyak azonoságáért és épsegeért szavatosságot nem vállalnak.

Kelt Brassóban 1911 évi augusztus hó 10 én.

Dr. Venter Gusztáv ügyvéd.

1540 1—1 csödtömeggondnok.

Apă de cură și răcoritoare de Borsek

regina apelor minerale cu acid carbonic.

Apă de izvor de Előpatak vindecă cu siguranță boalele de stomac, rărunchi, splină, ficat și fiere.

Isvoru Matild din Bódok cea mai curată și mai prețioasă apă acidă.

Apă sărată de Stoica. Apă de cură specială pentru diabeți.

Deposit principal la firma Theil L. & E. O. comercianții de ape minerale. Telefon 364.

„Arieșana“

inst. de credit și econ. soc. pe acții în Turda.

Cheque-Conto 25209 — filiala Jara — Telefon 88.

Escomptează cambii simple și ipototecare pe lângă 7—8%.

Face împrumuturi pe obligații intabulate și caventate cu 7—8%.

Financializează tot felul de întreprinderi economice.

Primește depuneri pe lângă libele și în Cont-curent cu 5%, după cari, darea o plătește institutul.

Depuneri se pot face și ridica și prin poștă.

Sume de 5—6 mii cor. se pot ridica ori când fără abdicere, sumele mari după starea casei.

1468. 1—40

Diracțiunea.

Se caută o bucatăreasă

bună pe timp de 10 zile și anume dela 25 August până la 4 Septembrie st. n.

Informații la administrația Gazetei.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Administ. -Gazetei Trans.